2024/2271

10.10.2024.

REZOLUCIJA (EU) 2024/2271 EUROPSKOG PARLAMENTA

od 11. travnja 2024.

s primjedbama koje su sastavni dio Odluke o razrješnici za izvršenje proračuna Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa za financijsku godinu 2022.

EUROPSKI PARLAMENT,

— uzimajući u obzir svoju Odluku o razrješnici za izvršenje proračuna Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa za financijsku godinu 2022.,

— uzimajući u obzir članak 100. Poslovnika i Prilog V. Poslovniku,

— uzimajući u obzir mišljenje Odbora za promet i turizam,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračunski nadzor (A9-0116/2024),

A. budući da je, prema njezinu izvještaju o prihodima i rashodima ([1]), konačni proračun Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa („Agencija”) za financijsku godinu 2022. iznosio 224 265 965 EUR, što predstavlja povećanje od 10,04 % u odnosu na 2021.; budući da 39 678 000 EUR iz proračuna Agencije proizlazi iz proračuna Unije, a 120 435 031 EUR predstavlja prihod od naknada i pristojbi;

B. budući da je Revizorski sud u svojem izvješću o godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa za financijsku godinu 2022. („izvješće Revizorskog suda”) izjavio da je dobio razumno jamstvo da je godišnja računovodstvena dokumentacija Agencije pouzdana te da su temeljne transakcije zakonite i pravilne;

Proračunsko i financijsko upravljanje

1. prima na znanje da je praćenje proračuna tijekom financijske godine 2022. rezultiralo stopom izvršenja proračuna od 97,08 % za odobrena sredstva za preuzimanje obveza, što je smanjenje od 0,77 % u odnosu na 2021.; nadalje prima na znanje da je stopa izvršenja odobrenih sredstava za plaćanje za tekuću godinu iznosila 87,18 %, što predstavlja blago smanjenje od 0,16 % u odnosu na 2021.;

2. prima na znanje da je Agencija završila godinu s manjkom proračunskih sredstava od naknada i pristojbi u iznosu od 8,2 milijuna EUR (u odnosu na 11,2 milijuna EUR 2021.); primjećuje da je stoga akumulirani višak Agencije od naknada i pristojbi smanjen sa 72,1 milijun EUR na 63,9 milijuna EUR; napominje da je stopa ukinutih odobrenih sredstava koja se odnose na obveze prenesene u 2022. iznosila 2,82 %, što je ispod gornje granice od 5 % koju je odredila Komisija;

3. prima na znanje da prema izvješću Revizorskog suda, Agencija naplaćuje naknade i pristojbe za pružanje usluga certificiranja, ali ne dokumentira provjere koje provodi kako bi zajamčila da su ti prihodi pravilno naplaćeni, što znači da nije u skladu s člankom 74. stavkom 5. i člankom 75. Financijske uredbe; prima na znanje odgovor Agencije prema kojem se Agencija obvezuje poduzeti potrebne mjere kako bi zajamčila da se provjere pravilno dokumentiraju;

Uspješnost

4. napominje da je Agencija 2022. iskoristila određene mjere kako bi procijenila dodanu vrijednost svojih aktivnosti i drugih mjera za poboljšanje upravljanja proračunom s pomoću kombinacije 128 ciljeva i 66 ključnih pokazatelja uspješnosti u 11 ključnih područja djelovanja; napominje da je Agencija 2022. ostvarila vrlo dobre rezultate, uz stopu provedbe godišnjeg programa rada za 2022. od 97 % i 77 % ključnih pokazatelja uspješnosti Agencije na zacrtanoj razini;

([1]) SL C 73, 28.2.2023., str. 25.

5. uvažava ključna postignuća i napredak Agencije tijekom 2022. u novim područjima povezanima sa zelenim rješenjima i digitalizacijom; u tom kontekstu konstatira da je Agencija uložila dodatne napore u čisto zrakoplovstvo u okviru programa EASA-e za održivo zrakoplovstvo (2022.) u vidu raznih mjera kao što su objava trećeg izdanja izvješća o okolišu u europskom zrakoplovstvu i uspješan doprinos zaključcima o okolišu s 41. skupštine Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva (ICAO); prima na znanje da je Agencija 2022. provela sveobuhvatno preispitivanje strateških prioriteta u pogledu hvatanja u koštac s rizicima za sustav u vezi s Europskim planom za sigurnost zračnog prometa (EPAS); u tom kontekstu konstatira da je preispitivanje dovelo do stavljanja jačeg naglaska na upravljanje međuovisnošću rizika, kao i na kompetencije osoblja, te da je uključivalo dodatne prioritete za sigurnu integraciju novih tehnologija i poslovnih koncepata; konstatira da su ti novi strateški prioriteti uključeni u EPAS za razdoblje 2023. – 2025. donesen 2022.;

6. prima na znanje mjere koje je Agencija 2022. poduzela radi provedbe plana za gradsku zračnu mobilnost, kao što su objava smjernica za projektiranje vertiportova, predlaganje novog regulatornog okvira za rad zračnih taksija u gradovima, izrada smjernica za utvrđivanje razina buke bespilotnih letjelica ispod 600 kg i predstavljanje prihvatljivih načina usklađivanja i smjernica za potporu usklađenoj, sigurnoj i učinkovitoj provedbi koncepta U-spacea u čitavoj Uniji;

7. pozdravlja digitalnu transformaciju europskog neba, uključujući poboljšane mogućnosti mobilnosti i pojednostavnjene kvalifikacije za licenciranje i osposobljavanje kontrolora zračnog prometa te zemaljske sustave ATM-a; poziva na izmjenu frazeologija SERA RT za komunikaciju između pilota i kontrolora zračnog prometa; ističe da digitalna transformacija europskog neba obuhvaća nekoliko pojedinačnih komponenti i sastavnica koje predstavljaju ključna rješenja za buduću strukturu zračnog prostora te čiji je cilj podupiranje sigurnosti, učinkovitosti i ekološke učinkovitosti;

8. ističe da je važno da se jedinstvenim europskim nebom riješi problem rascjepkanosti europskog zračnog prostora te da se nastoji poboljšati uspješnost upravljanja zračnim prometom iz perspektive sigurnosti, kapaciteta, troškovne učinkovitosti i zaštite okoliša; pozdravlja rad Agencije na reformi jedinstvenog europskog neba 2+ 2022., posebno na usklađivanju kontrolora zračnog prometa u vidu licenciranja i certificiranja zemaljskih sustava upravljanja zračnim prometom i usluga u zračnoj plovidbi od strane Agencije; pohvaljuje činjenicu da se objema reformama smanjuju troškovi i povećava kapacitet za upravljanje zračnim prometom te usto osigurava velika dodana vrijednost za paket inicijative za jedinstveno europsko nebo 2+;

9. izražava svoje razumijevanje kada je riječ o zabrinutosti zbog ruskih putničkih flota; u prvom redu pozdravlja sudjelovanje Agencije u timu za sigurnost civilnog i vojnog zračnog prostora u Ukrajini, osobito u kontekstu sve veće potražnje za zračnim prostorom radi lakšeg izvođenja vojnih vježbi na državnoj razini i razini NATO-a; prima na znanje uspješnu provedbu programa rada s Europskom obrambenom agencijom (EDA), koja je uvelike ojačala suradnju u novonastalim sferama inovacija; pozdravlja činjenicu da je Agencija podržala inicijative Komisije u okviru programa RescEU (ugovor o vatrogascima i zrakoplovni kapacitet MEDEVAC/prijevozni kapaciteti);

10. prima na znanje mjere koje je Agencija poduzela kao odgovor na rusku ratnu agresiju u Ukrajini, kao što je objava informativnog biltena o zonama sukoba u kojem se prijevoznicima preporučuje da ne prelijeću područja s intenzivnim ili pojačanim vojnim aktivnostima te objava biltena sa sigurnosnim informacijama o povremenim prekidima GNSS-a u blizini područja sukoba u Ukrajini; u tom kontekstu pohvaljuje činjenicu da je nakon probne faze u rad puštena Europska platforma za razmjenu informacija i suradnju o zonama sukoba s ciljem razmjene informacija o prijetnjama civilnom zrakoplovstvu kojima su izvor područja sukoba ili oružani pobunjenici; također ističe da je nezakonita invazija na Ukrajinu dovela do novih sigurnosnih problema i pogoršala postojeće; ponovno poziva na blisku suradnju s europskim državnim i vojnim zrakoplovnim tijelima, EDA-om, Organizacijom za zajedničku suradnju u području naoružanja (OCCAR) i NATO-om, kako je primjereno za izvršavanje zadaća Agencije i u skladu s Uredbom (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća ([2]), kako bi se poboljšala sigurnost i zaštita zračnog prometa u Europi;

11. uvažava činjenicu da se Agencija pridržavala sankcija i politika koje je Komisija utvrdila nakon nezakonite invazije Rusije na Ukrajinu 2022. te da su sve aktivnosti suradnje s Rusijom suspendirane te da je Agencija usmjerila pozornost na aktivnosti kojima se podupire Ukrajina; u tom kontekstu pozdravlja činjenicu da je tim Agencije za koordinaciju inspekcijskih pregleda na stajanci pomogao Komisiji da izradi popis registracija zrakoplova koje upotrebljavaju ili kontroliraju ruski državljani i da je taj popis tijekom 2022. brojio više od tisuću zrakoplova i imao 38 ažuriranja;

([2]) Uredba (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2018. o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i osnivanju Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa i izmjeni uredbi (EZ) br. 2111/2005, (EZ) br. 1008/2008, (EU) br. 996/2010, (EU) br. 376/2014 i direktiva 2014/30/EU i 2014/53/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage uredbi (EZ) br. 552/2004 i (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3922/91 (SL L 212, 22.8.2018., str. 1.).

Učinkovitost i rezultati u tom području

12. pohvaljuje Agenciju zbog dijeljenja resursa o zadaćama i nadležnostima koje se preklapaju s drugim agencijama, među ostalim u područjima savjetodavnih usluga za kadrovska pitanja, digitalizacije i alata, e-učenja i anketa, kao i zbog sudjelovanja u međuinstitucijskim i međuagencijskim pozivima na podnošenje ponuda; konstatira da Agencija blisko surađuje s Europskom agencijom za okoliš na izradi izvješća kao što je izvješće o okolišu u europskom zrakoplovstvu, s Eurocontrolom na uzajamno korisnim rješenjima za učenje u području zrakoplovstva i s Agencijom Europske unije za željeznice u okviru Memoranduma o suradnji potpisanog 2022. kojim se uspostavlja redoviti strukturirani dijalog i poboljšava razmjena informacija, znanja i iskustava u različitim područjima suradnje; pozdravlja činjenicu da Agencija ima strateška partnerstva za razmjenu resursa i informacija s gotovo svim nadležnim nacionalnim zrakoplovnim tijelima u svojim državama članicama;

13. pozdravlja činjenicu da je Agencija uspostavila niz partnerstava s drugim tijelima Unije radi poboljšanja učinkovitosti i usklađenosti, uključujući Europsku agenciju za okoliš, Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti, Zajedničko poduzeće za čisto zrakoplovstvo i Zajedničko poduzeće SESAR3; pozdravlja suradnju s nekoliko agencija, među ostalim s Europskom agencijom za lijekove, Europskim nadzornim tijelom za vrijednosne papire i tržišta kapitala, Europskom agencijom za sigurnost hrane i Uredom europskog javnog tužitelja, u pogledu rješenja za učenje u pitanjima od zajedničkog interesa u području savjetodavnih usluga za ljudske resurse, digitalizacije i alata, e-učenja i anketa;

14. podsjeća da je tijekom 2020. donesen program korporativne transformacije „Odredište: otporni na buduće promjene" kako bi se smanjili troškovi, poboljšala učinkovitost i riješili ključni „pokretački čimbenici" Agencije; napominje da su tim programom, koji je službeno zaključen 2022., uvedene ključne promjene koje među ostalim uključuju pojednostavnjeni postupak donošenja pravila, usluge prije podnošenja zahtjeva za inovativne tehnologije i poboljšani proces korporativnog programiranja, kao i povećanje produktivnosti od 12 % (u usporedbi s rezultatima iz 2019.), što je jednako smanjenju općih troškova Agencije za 36 ekvivalenata punog radnog vremena; pozdravlja činjenicu da je uspostavljen programski pristup za postizanje učinkovitosti, kao i infrastruktura za pokretanje novih inicijativa kako bi Agencija mogla nastaviti s poboljšavanjem procesa i digitalizacijom;

15. pozdravlja mjere koje je Agencija poduzela kako bi pratila svoj ekološki otisak i poduzimala mjere u tom pogledu, među ostalim u područjima povezanima sa zgradama, komunalnim uslugama i opskrbom; u tom kontekstu konstatira da je Agencija optimizirala upotrebu energije i potrošnje vode u svojoj zgradi, da kupuje 100 % obnovljivu električnu energiju, da ima centralizirana mjesta za prikupljanje otpada u timskim prostorima Agencije i da je uvela mjere za smanjenje potrošnju papira i uredskih potrepština;

16. konstatira da Agencija i dalje primjenjuje relevantne kriterije i zahtjeve za zelenu javnu nabavu koristeći se dostupnim alatima u pozivima na podnošenje ponuda koje objavljuje; konstatira i da je tijekom 2022. zaposlen jedan član osoblja kako bi se osigurali resursi za ponovno pokretanje analize instrumenata za stalna poboljšanja okolišne uspješnosti organizacija, s naglaskom na EMAS-u i standardu ISO 14001; poziva Agenciju da o ishodu te analize obavijesti tijelo zaduženo za davanje razrješnice;

Kadrovska politika

17. konstatira da je na dan 31. prosinca 2022. stopa provedbe plana radnih mjesta iznosila 95,59 % , tj. da je bio zaposlen 651 privremeni djelatnik od njih ukupno 681 koji su odobreni u okviru proračuna Unije (2021.: 680); nadalje, konstatira da je 2022. za Agenciju radilo 95 ugovornih djelatnika i 23 upućena nacionalna stručnjaka;

18. konstatira da je Agencija tijekom 2022. izvršila znatna ulaganja u jačanje tehničkih kapaciteta i u otvaranje mogućnosti za napredovanje u karijeri i donijela unaprijeđenu politiku kompetencija; u tom kontekstu konstatira da je Agencija tijekom 2022. uspješno zaposlila više od 60 novih djelatnika, uvela treću generaciju programa stručnog osposobljavanja za nove kolege, ponudila mogućnosti za interni razvoj karijere za više od 70 članova osoblja i provela 98 % planiranog tehničkog osposobljavanja za osoblje; pohvaljuje Agenciju zbog vrlo niske stope fluktuacije osoblja (0,1 %) tijekom 2022.;

19. sa zabrinutošću primjećuje nedovoljnu rodnu ravnotežu u višem i srednjem rukovodstvu Agencije, u kojemu su od 22 člana njih 17 muškarci (77 %), kao i u upravnom odboru Agencije, u kojemu su 59 od 79 članova (75 %) muškarci; primjećuje i rodnu raspodjelu među ukupnim osobljem Agencije, u kojemu su od 757 djelatnika njih 525 muškarci (69 %); prima na znanje da Agencija sustavno prati rodnu raspodjelu među kandidatima i aktivno se obraća kandidatkinjama objavljivanjem radnih mjesta na pravim forumima, izričitim poticanjem prijava kandidatkinja i sastavljanjem preciznih informacija o radnim mjestima jer to može utjecati na ravnotežu između poslovnog i privatnog života; poziva Agenciju da nastavi ulagati napore u postizanje rodne ravnoteže na razini rukovodstva i cjelokupnog osoblja konkretnim mjerama kojima se privlače prijave žena za radna mjesta koja nudi Agencija; traži od Komisije i država članica da uzmu u obzir važnost osiguravanja rodne ravnoteže pri imenovanju članova u upravni odbor Agencije;

20. pozdravlja činjenicu da je Agencija ostala usredotočena na pitanja rodne ravnoteže, geografske ravnoteže i raznolikosti; podsjeća na važnost razvoja dugoročne politike ljudskih resursa u pitanjima ravnoteže između poslovnog i privatnog života te ponude posebnih mogućnosti osposobljavanja u pogledu razvoja karijere, rada na daljinu, prava na isključivanje, jačanja geografske ravnoteže kako bi se postigla odgovarajuća zastupljenost svih država članica te zapošljavanja i integracije osoba s invaliditetom, kao i promicanja jednakog postupanja prema njima i njihovih mogućnosti;

21. na temelju izvješća Agencije u pogledu daljnjih mjera poduzetih u svjetlu razrješnice za izvršenje proračuna Agencije za financijsku godinu 2021. (dalje u tekstu „izvješće Agencije") konstatira da je, na temelju svojeg programa upravljanja kompetencijama i strateškog kadrovskog planiranja, Agencija utvrdila stabilan scenarij za zapošljavanje osoblja za razdoblje nakon 2022. uz znatna ulaganja vanjskih resursa u tehničko i korporativno stručno znanje, kako za tradicionalne zadaće tako i za nova područja, i to na temelju strateških prioriteta Agencije u sredini programskog razdoblja, uključujući npr. nove tehnologije, kibersigurnost, procjenu sigurnosti, probne letove i istraživanja;

22. konstatira da je 2022. prijavljen jedan slučaj uznemiravanja za koji je Agencija angažirala vanjskog istražitelja iz međuagencijske mreže, uz zaključak da se uznemiravanje nije moglo potvrditi; konstatira i da su 2022. prijavljena ukupno četiri slučaja sindroma izgaranja na poslu, što je isti broj kao i 2021.;

23. podsjeća na opažanje Revizorskog suda iz godišnjeg izvješća o agencijama Unije za 2021. da se Agencija ne pridržava članka 16. Pravilnika o osoblju Unije; na temelju izvješća Revizorskog suda konstatira da to opažanje i dalje stoji; međutim, na temelju izvješća Agencije konstatira da je Agencija u svrhu uklanjanja nedostataka koje je utvrdio Revizorski sud u međuvremenu službeno osnovala zajednički odbor i preispitala postupke koje primjenjuje;

Nabava

24. na temelju izvješća Revizorskog suda prima na znanje da je Agencija sklopila ugovor s jednim pružateljem usluga za kontinuirani razvoj sustava za izvješćivanje o incidentima u vrijednosti od 1,9 milijuna EUR primjenom postupka za slučajeve iznimne hitnosti; prima na znanje opažanje Revizorskog suda da je, s obzirom na to da nisu bili ispunjeni pravni uvjeti za primjenu tog postupka, postupak bio nepravilan, kao i sva povezana plaćanja (261 385 EUR) izvršena 2022.; ipak, prima na znanje odgovor Agencije da je odabrani izvođač bio jedini koji je mogao nastaviti s razvojem tog sustava bez stvaranja poremećaja i trenutačnog sigurnosnog rizika s mogućim katastrofalnim posljedicama;

25. na temelju opažanja Revizorskog suda prima na znanje da je Agencija, nakon što je pokrenula postupak javne nabave za usluge upravljanja događanjima, izmijenila cijenu natječaja, a da pritom nije poštovala odredbe članka 151. Financijske uredbe; primjećuje da je nakon pritužbe ponuditelja Agencija obavila drugu evaluaciju koja je dovela do isključenja ponuditelja na temelju činjenice da „nije ispunio zahtjeve utvrđene u natječajnim specifikacijama", ali nije navela koji zahtjevi nisu ispunjeni; prima na znanje zaključak Revizorskog suda da isključenje ponuditelja nije bilo valjano obrazloženo; poziva Agenciju da poduzme potrebne mjere kako bi zajamčila da u budućim postupcima javne nabave svaki ispravak cijene ili isključenje ponuditelja bude obrazloženo u skladu s primjenjivom pravnom osnovom;

Sprečavanje i postupanje u slučaju sukoba interesa te transparentnost

26. prima na znanje postojeći sustav Agencije za sprečavanje i ublažavanje sukoba interesa koji uključuje godišnji postupak tijekom kojeg se od osoblja traži da pregleda i (prema potrebi) ažurira svaku promjenu osobne situacije koja bi mogla dovesti do stvarnog ili mogućeg sukoba interesa; napominje da su 2022. na temelju svih izjava o interesima koje je osoblje podnijelo u različitim kontekstima (godišnja izjava, novozaposlene osobe, aktivnosti nakon prestanka radnog odnosa ili vanjske aktivnosti / dopust za osobne potrebe) i koje je Agencija ocijenila u skladu s primjenjivim postupkom, četiri slučaja upućena Etičkom povjerenstvu Agencije radi dobivanja mišljenja; pozdravlja činjenicu da 2022. nije bilo potvrđenih slučajeva sukoba interesa i da su se svi slučajevi u kojima je utvrđen rizik od stvarnog ili potencijalnog sukoba interesa mogli ublažiti posebnim mjerama, kao što su razdoblje mirovanja, zabrane lobiranja ili nesudjelovanje u određenim zadacima;

27. konstatira da su životopisi i izjave o financijskim interesima članova odbora te viših i srednjih rukovoditelja objavljeni na internetskim stranicama Agencije; konstatira i da Agencija na svojim internetskim stranicama ne objavljuje popis svih sastanaka svojih predstavnika s lobistima ili predstavnicima interesnih skupina te poziva Agenciju da to bez odgode promijeni;

28. prima na znanje da je Agencija otvorena za mogućnost izrade interne strategije za borbu protiv korupcije u budućnosti, ali da u ovom trenutku smatra da, prema podacima iz proteklih godina, u tom pogledu ne postoji prijetnja; svejedno poziva Agenciju da preispita svoje stajalište i poduzme korake prema izradi interne strategije za borbu protiv korupcije;

Unutarnja kontrola

29. konstatira da je 2022. Služba Komisije za unutarnju reviziju provela reviziju normizacijskih aktivnosti kojom je procijenila pružaju li uspostavljene kontrole razumno jamstvo u pogledu usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom i jesu li aktivnosti normizacije organizirane na učinkovit način kako bi se djelotvorno poduprlo postizanje poslovnih ciljeva Agencije; konstatira i da su na temelju te revizije iznesene tri preporuke za koje je Agencija izradila nacrt akcijskog plana koji treba provesti tijekom 2023.;

30. konstatira da se revizijski program službe za unutarnju reviziju Agencije za 2022. sastojao od osam revizija, i to četiri revizije u svrhu davanja jamstva, uključujući jednu reviziju koju je provela Služba za unutarnju reviziju, dvije savjetodavne revizije i dvije revizije u svrhu praćenja daljnjeg postupanja; konstatira da je na temelju revizija u svrhu praćenja daljnjeg postupanja tijekom 2022. utvrđeno da bi se od 13 mjera utvrđenih u izvornim revizijama iz 2021. provedenima moglo smatrati njih dvije, šest mjera ocijenjeno je djelomično provedenima, a njih pet ostalo je nedovršeno; poziva Agenciju da poduzme sve mjere potrebne za provođenje tih mjera;

Ostale primjedbe

31. pozdravlja usmjerenost Agencije na integraciju Ukrajine kao države kandidatkinje u sustav Unije;

32. na temelju izvješća Agencije konstatira da je 2022. Agencija provela sveobuhvatnu studiju upotrebljivosti koja je uključivala testiranje razgranatih struktura i razgovor s korisnicima „jedan na jedan”; napominje da je studija pružila kvalitativne uvide za koje se, u kombinaciji s kvantitativnim uvidima, očekuje da će poboljšati sučelja EASA Pro i EASA Light te skupina na internetskim stranicama Agencije; pohvaljuje Agenciju zbog toga što je pokrenula projekt kojim bi EASA Light (namjenski dio internetske stranice Agencije na kojem se objašnjavaju njezine aktivnosti na jednostavnom netehničkom engleskom jeziku) postala dostupna na svim službenim jezicima Unije;

33. u vezi s drugim primjedbama koje su priložene Odluci o razrješnici i horizontalne su naravi upućuje na svoju Rezoluciju od 11. travnja 2024. ([3]) o uspješnosti, financijskom upravljanju i nadzoru agencija.

([3]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2024)0280.